

ЧОРНОМОРСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ПЕТРА МОГИЛИ
ІНСТИТУТ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ
Кафедра публічного управління та адміністрування

ШЕВЧЕНКО ДМИТРО ВІКТОРОВИЧ

МЕХАНІЗМИ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ МІГРАЦІЙНИМИ
ПРОЦЕСАМИ

Спеціальність: 281 Публічне управління та адміністрування

АВТОРЕФЕРАТ

магістерської роботи на здобуття наукового ступеня
магістра публічного управління

Миколаїв – 2019

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність заданої теми полягає в тому, що державне регулювання міграційних процесів є порівняно невивченим явищем для України. Вона продиктована істотними змінами у політичному, економічному та соціальному житті України, які викликані демократичними перетвореннями кінця 80-х років початку 90-х р. ХХ століття. Вирішення даної проблематики полягає в необхідності розробки сучасної стратегії поточної та перспективної міграційної політики. На даний час міграційні процеси є досить вагомим фактором впливу на політичну та демографічну ситуацію, формування національного й регіонального ринків праці, адже держава повинна чітко визначити перспективну міграційну політику, що надала б змогу не тільки своєчасно вирішувати повсякденні проблеми міграції, а й мати вплив на її причини.

На даний час в суспільстві активно проходить процес інтернаціоналізації виробництва. Цей процес супроводжується рухом капіталу, послуг, товарів і праці між країнами. Процес руху трудових ресурсів здійснюється у формі трудової міграції, яка стала частиною міжнародних економічних відносин. Значні міграційні потоки переміщуються з одних країн і регіонів - в інші. На даний час складається міжнародний ринок робочої сили, це відносно нове явище, що характеризується постійним зростанням пропозицій та попиту на іноземну робочу силу.

Тема даного дослідження - державне регулювання процесу міграції. Вивчення процесу трудової міграції починається з 70-х років ХІХ століття. На початку міжнародна трудова міграція відбувалася стихійно. Але потім країни, що приймали мігрантів спробували привести її в організаційні рамки. Так, в Німеччині, Франції, Швейцарії вже в кінці ХІХ - початку ХХ ст. широко був поширений тимчасовий прийом на роботу іноземних робітників на визначений період, що передбачає їх обов'язкову депортацію (їх повернення назад, на батьківщину). З кінця ХІХ ст. у Сполучених Штатах

Америци був введений контроль за імігрантами.

На даний момент на процеси експорту та імпорту робочої сили активно впливають практично всі країни світу. Державне регулювання регулювання міграційних процесів спрямоване на те, щоб отримати якнайбільший ефект від позитивних процесів міжнародної трудової міграції, і відповідно, звести до мінімуму негативні ефекти зазначеного явища як для країн-реципієнтів, так і для країн-донорів.

Об'єктом дослідження є сучасні явища і процеси міграції.

Предметом дослідження виступає державне управління міграцією України в умовах реалізації державної політики у сфері європейської інтеграції.

Метою даного дослідження є визначення сучасних факторів, які впливають на державну міграційну політику; визначення напрямків удосконалення державного регулювання міграційними процесами та з'ясування її основних принципів і функцій.

Для реалізації теми даного дослідження були поставлені наступні **завдання**:

- дати характеристику міграційним процесам, та визначити сутність, причин, видів та показників міграції;
- визначити теоретико-методологічні засади вивчення трудової міграції населення;
- охарактеризувати напрямки міграційної політики та нормативно-правову базу регулювання міграційних потоків;
- дослідити досвід зарубіжних країн в міграційній політиці щодо запобігання "витоку умів";
- обґрунтувати державне регулювання міграційних процесів як основної функції міграційної політики;
- проаналізувати обмежувальні і стимулюючі заходи державної міграційної політики.

Проблемам державного регулювання міграційних процесів присвячені

наукові праці не тільки вітчизняних, але й багатьох зарубіжних учених. Теоретичні засади впливу держави на міграційні процеси розробляли М. Денисенко, В. Іонцев, В. Моїсеєнко, В. Переведенцев, П. Сорокін, Е. Равенштейн, Ю. Римаренко, Л. Рибаківський, О. Хомра, Б. Хорєв та ін. Віддаючи належне їх науковим напрацюванням із цієї проблематики, слід зауважити, що дослідження міграційної політики в Україні ще не має координованого й системного характеру. Розробки із цієї проблематики слабо узгоджуються між науковими установами та окремими дослідниками. Далеко не всі актуальні питання міграційної політики стали об'єктом вивчення.

Методи дослідження. Дане дослідження здійснювалося шляхом комплексного поєднання спеціальних і загальнонаукових методів, а саме: системно-аналітичного – під час аналізу сутнісних характеристик найголовніших понять дослідження; порівняльного аналізу – для характеристики розвитку управління міграцією в Європейському Союзі, а також у країнах, які співпрцюють з Євросоюзом; історичного – для відтворення хронології розвитку управління міграцією з урахуванням здобутків і втрат, які визначені історичним досвідом; екстраполяції – для вивчення необхідності і можливостей впровадження закордонного досвіду управління міграцією; емпіричного – у процесі виявлення тенденцій розвитку міграції, динаміки процесу змін.

Нормативно-правовою базою даного дослідження є Конституція та закони України, укази Президента України, постанови та розпорядження Кабінету Міністрів України. З метою ґрунтовного дослідження були проаналізовані матеріали парламентських слухань щодо регулювання трудової міграції, звіти Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини, інформацію, розміщену на офіційних сторінках інтернет-сайтів органів влади; використовувались друковані матеріали і матеріали електронної системи Інтернет, матеріали друкованих засобів масової інформації, аналітичні матеріали, соціологічні дослідження та звіти ЦОВВ

України, звіти міжнародних організацій, матеріали Держкомітету статистики України, EUROSTAT інші інформаційно-аналітичні матеріали. З метою вивчення й узагальнення аналітичних матеріалів використання зарубіжного досвіду розглядалися нормативно-правові акти (конвенції, угоди, протоколи, пропозиції та ін.) Генеральної Асамблеї ООН, Міжнародної організації праці, ОБСЄ, Ради Європи, Міжнародної організації міграції, законодавство ЄС у сфері міграції, імміграції та вільного руху населення.

Практичне значення даного дослідження полягає в теоретичному узагальненні сутності державного регулювання міграційних процесів та поглибленні науково-методичних положень її дослідження і як наслідок - вони можуть слугувати методологічною базою формування методичних підходів до аналізу аспектів проблем, причин та наслідків міграційних процесів для держави.

При написанні даної магістерської роботи інформаційними та аналітичними джерелами дослідження була наукова література, економічні та політичні газети, наукові журнали, інтернет-ресурси, загалом використано 73 джерела.

Дана робота складається з трьох розділів, 7 підрозділів, списку використаних джерел та 8 додатків. Загальна кількість сторінок 102, з них основного тексту 85 стор.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ МАГІСТЕРСЬКОЇ РОБОТИ

У **вступі** обґрунтовано актуальність теми, сформульовано мету та основні завдання, об'єкт і предмет, методи дослідження, висвітлено наукову новизну і практичне значення виконаної роботи. Наведено результати апробації основних положень та особистий внесок автора дослідження.

1. У **першому розділі** *«Класифікація чинників, під впливом яких формуються напрямки та масштаби міграційних процесів»* охарактеризовано проблематику та джерельну базу дослідження міграційних процесів.

Підрозділ 1.1. «Міграційні процеси: сутність, причини, види та показники міграції» присвячений аналізу стану наукової розробки проблеми.

Важливою групою джерел для написання магістерської роботи є напрацювання вітчизняних О.В. Астахова, Е.М. Лібанова, О.В. Позняк, О. О.Макарова, В.І. Шишкін, Пюнтіковська та ін. науковців. Питанням дослідження міграції приділяли велику увагу такі відомі представники та дослідники Чиказької школи, як Е. Берджес і Р. МакКензі, та Р. Парк, які розробляли концепцію чотирьох рівнів організації співтовариства та розглядали структурування людських переміщень. а також нормативно-правові акти: Конституція України, закони України, укази Президента, Постанови й розпорядження Кабінету Міністрів та ін.

Зроблено висновок, що для дослідження міграційних процесів чимале значення відіграє визначення соціально-демографічних характеристик мігрантів, вивчення структурних і кількісних характеристик міграційних процесів, оцінка обсягів міграцій, прогнозування інтенсивності та напрямків їх розвитку. Дослідження міграційних процесів ґрунтується на даних вибіркового дослідження окремих міграційних потоків, поточного обліку мігрантів, матеріалах переписів населення. Сьогодні головним джерелом оперативних даних про міграцію населення в Україні є поточний облік міграційних зрушень. Облік здійснюється шляхом практичної реєстрації осіб, які задіяні у міграційних процесах, осіб, які виписуються з попереднього або реєструються за новим місцем проживання. Зазначена процедура пов'язана із заповненням бланків статистичного обліку до адресних талонів прибуття та вибуття.

На даний час є декілька теорій, що висвітлюють причинно-наслідковий зв'язок міграції трудових потоків за допомогою яких, на макрорівні поєднуються напрями, інтенсивність, масштаби різноманітних міграційних потоків між територіальними одиницями за параметрами соціально-економічного розвитку (рівнем зайнятості, заробітною платою, житловими умовами, кількістю робочих місць, розмірами капіталовкладень та ін.).

Міграційна реакція окремих осіб, родин або домогосподарств на плинність тих або інших показників умов життя, вирішальних з погляду прийняття рішень на міграцію вивчається на мікрорівні.

У підрозділі 1.2. «Теоретико-методологічні засади вивчення міграції населення» розкриті теоретико-методологічні засади вивчення міграції населення.

З'ясовано, революційні зміни в галузях економіки, зв'язку та транспорту, а також безмежні можливості обміну інформацією сприяли активізації міграційних процесів.

Основні соціологічні підходи до вивчення процесів міграції знайшли віддзеркалення в працях Е. Дюркгейма, К. Маркса, П. Сорокіна та ін. Наприклад, К. Маркс під мобільністю розуміє всесторонню рухливість працівників. Рухливість населення, у свою чергу, полягає в основі виробничих відносин: у віддаленні робочої сили від засобів виробництва. Специфіка переселенських рухів полягає ще й у тому, що окремі міграційні потоки виступають як частини єдиного процесу стихійного розподілу робочої сили між ділянками накопичення капіталу [27, с. 214]. П. Сорокін вказує на те, що мобільність це не лише просторове переміщення індивіда, але й якісна його зміна, а трудова мобільність це рухливість працівників, їх переміщення по робочих місцях [53]. Згідно з Е. Дюркгеймом міграції населення чинять вплив на тривалі соціальні трансформації, що відбуваються у спільнотах людей, і, таким чином, виконують стійкі, соціально значимі функції або викликають дисфункціональні стани [63].

Достатньо активне дослідження різних проблемних проявів міграції розпочинається з початку ХХІ століття, найбільш гострими темами стають: причини, фактори і наслідки трудової міграції, проблеми міграції в контексті толерантності і безпеки, глобалізації, еміграційні настрої й мотиви наших співвітчизників, проблема «витоку умів» тощо.

На сучасному етапі дослідженням проблемам міграції в Україні займаються такі вчені як І.Ф. Гнибіденко, І.П. Майданник, О.А. Малиновська, Н.А. Победа, Я. Петрова, М. Шульга, О.У. Хомра.

Запропоновано визначення поняття «муніципальна влада», як здійснювана безпосередньо або опосередкована через представницькі органи воля ТГ, орієнтована на формування сприятливого для неї середовища проживання.

Зроблено висновки, що донині існує безліч проблем, які вимагають більш детального та глибокого аналізу. До таких проблем слід віднести наступні: українськими вченими недостатньо вивчені та висвітлені сучасні теорії міграційних зрушень; відсутній чіткий розподіл між поняттями «мобільність» та «міграція» тощо. Є думки про те, що міграцію слід розглядати як будь-яке механічне переміщення у просторі, сукупність галузевих і професійних переміщень та змін просторового знаходження мігрантів відносно територіально закріплених груп населення. Думку про поняття «трудова міграція» слід розглядати як територіальне переміщення населення, кінцевою метою якого є працевлаштування і отримання високої заробітної плати. З цього можна зробити висновки що, сучасну трудову міграцію слід розглядати як одну з форм самоорганізуючого потенціалу мобілізації суспільства.

У другому розділі «міграційна політика Європейського Союзу» визначено, що під впливом процесів глобалізації взаємодія правових систем країн Європи обумовила їх подальшу взаємозалежність та інтеграцію. Як уособлення найвищого ступеня інтеграції на європейському континенті Європейський Союз сформувався саме під впливом зазначених процесів. Необхідно зазначити що норми права ЄС створювалися шляхом їх закріплення в певних джерелах як і в інших правових системах. Безпосередньо джерела права ЄС є специфічними та унікальними. Це зумовлюється насамперед оригінальністю самого права Співтовариства, що створилося шляхом взаємозв'язку та взаємодії національного та

міжнародного права. Директиви, завдяки яким здійснюється гармонізація (зближення) національного права, шляхом введення загальних правил правового регулювання у конкретні сфери суспільного життя виступають однією з головних форм правотворчості та специфічним джерелом права ЄС.

У підрозділі 2.1. «Напрямки міграційної політики та нормативно-правова основа регулювання міграційних потоків» визначено, що на початку ХХІ ст. стала вочевидь необхідність прийняття ряду заходів щодо вдосконалення законодавчого регулювання міграційної політики Європейського союзу (надалі ЄС). З'ясовано, що міграційна політика ЄС - наріжний камінь забезпечення загальноєвропейської безпеки. Означено, що основоположним принципом міграційної політики ЄС визнавалося наділення мігрантів правами і обов'язками рівними з правами та обов'язками громадян ЄС.

Одним з головних пріоритетів Європейського союзу в сфері імміграційної політики повинно бути сприяння розвитку країн проходження, для того, щоб стабілізувати їх населення. Щодо тих громадян, хто отримав право на в'їзд до країни на основі довгострокової довідки на проживання, повинен застосовуватися єдиний принцип відсутності дискримінації між ними і громадянами країни, причому не лише відносно спеціальних прав, але й відносно можливості працевлаштуватися політичних свобод, окрім випадків, що пов'язані з суверенітетом країни.

У підрозділі 2.2. «Міграційна політика щодо запобігання "витоку умів": досвід зарубіжних країн» показано, що міжнародна інтелектуальна міграція, як явище, сформувалася на пізньому етапі розвитку міжнародної трудової міграції та має складну структуру. В даний час набули поширення і такі нові форми інтелектуальної міграції, як трансміграція, або міграція за контрактами і індивідуальними пропозиціями наданими закордонними фірмами.

На даному етапі жодна з держав не може домогтися успіху, будучи ізольованим від світового співтовариства, і сьогодні практично всі вони

залучені в процеси міжнародної інтелектуальної міграції.

У **третьому розділі** *«Державне регулювання міграційних процесів як основна функція міграційної політики»* зазначено, що однією з найгостріших проблем залишаються питання нелегальної міграції іноземців на терени України. Дану ситуацію зумовило випереджаюче скорочення трудових ресурсів в країні, що призводить до зростання попиту в іноземній робочій силі.

У *підрозділі 3.1. «Міграційна політика як самостійний напрям державної політики»* визначено, що міграційна політика є самостійним напрямом державної політики, що пов'язана не тільки з її внутрішніми складовими, але й зовнішніми. Вона є елементом політики народонаселення та одним із засобів визначення та проектування структури та чисельності населення й працеспроможних ресурсів, часткою соціально-економічної політики та інструментом для досягнення її цілей. Міграційна політика, що чітко спрямована на планування руху населення, може якісно виконувати функції контролю і є реакцією держави щодо стихійних переміщень людських потоків.

У роботі з'ясовано, що у своїй функціональній структурі державна міграційна політика містить функції, притаманні будь-якій політичній діяльності, з особливостями, зумовленими об'єктом, у цьому випадку міграційними процесами. Найбільш загальними функціями є ідеологічна, організаційна, координаційна, регулятивна, комунікативна. У списку загальнополітичних функцій міграційної політики особливу роль відіграє регулювання міграційних процесів.

У *підрозділі 3.2. «Обмежувальні і стимулюючі заходи державної міграційної політики»* показано, що державне регулювання еміграції існує наряду з державним регулюванням явищ імміграції та рееміграції. Державне регулювання розвинене в тих країнах, де є важливим елементом економічного розвитку експорт робочої сили. Нормативно-правова база, що забезпечує регулювання потоків трудової еміграції, ґрунтується на статтях

Конституції країн, національному еміграційному законодавстві, а також включає в себе багатосторонні і двосторонні міжнародні угоди.

Для посилення позитивного ефекту і нейтралізації негативних наслідків, одержаних в результаті міграції, створена розгалужена система міждержавного регулювання зазначеного процесу. В дану систему включено законодавство про політичний, юридичний і професійний статус мігрантів, міжнародні конвенції, міждержавні угоди та ін. нормативні документи.

Окрім того, в більшості інших міжнародних організацій створені спеціальні служби або підрозділи, які займаються питаннями міграції: в Раді Європи - відділ з питань населення, зайнятості та міграції, в ЄС - Комітет громадянських свобод і внутрішніх справ Європейського парламенту, тощо.

Характерною ознакою регулювання міграційних процесів є те, що пріоритети в означеній галузі віддаються національним державам, які, утім, при розробленні комплексу заходів, якими регулюються процеси зовнішньої трудової міграції, зобов'язані дотримуватися визначених правових норм і стандартів, які закріплені й в інших документах міжнародних організацій.

У підрозділі 3.3. «Міграційні процеси в Україні: проблеми, причини та наслідки для держави» визначено що, для належного управління міграційними процесами потрібна оперативна та точна інформація щодо інтенсивності та обсягів переміщень населення, структуру зовнішніх і внутрішніх міграційних потоків, без якої неможливо дати оцінку впливу міграції на розвиток держави, передбачити перспективи на майбутнє, підготувати управлінські заходи та розрахувати потрібний для їх реалізації обсяг коштів.

Зважаючи на отримання безвізового режиму та внутрішню соціально-економічну ситуацію в Україні, актуальним залишається питання стану та можливих наслідків міграційних процесів. З огляду на погіршення соціальних доходів, падіння промислового виробництва, зменшення рівня зайнятості населення в Україні, а також значного перевищення середнього рівня заробітних плат країн Європейського Союзу та інших країн зарубіжжя

Примечание [ВСМ1]:

над середнім рівнем заробітних плат в Україні, існують реальні загрози збільшення рівня трудової міграції населення України в країни Європейського Союзу.

Зроблено висновки, що перед Україною фігурує ряд важливих питань щодо міграційної політики, зокрема: 1) виконання Україною зобов'язань по виконанню положень конвенцій про захист осіб без громадянства та біженців; 2) сучасні тенденції зовнішньої трудової міграції в Україні; 3) міграція, після отримання Україною безвізу, з України до країн Європейського Союзу; 4) вплив на міграційну поведінку українців візової лібералізації.

ВИСНОВКИ

У даному дослідженні вирішено актуальне наукове завдання, що полягає в обґрунтуванні теоретичних положень та розробці практичних рекомендацій щодо вдосконалення державного управління трудовою міграцією України з огляду на необхідність його розвитку в контексті європейської інтеграції.

Розуміючи, що можливості державного регулювання сучасними міграційними процесами досить обмежені внаслідок їх високої інертності й зумовленості всією історією людства, чільну роль у міграційній політиці відіграє регулювання як м'який коригувальний вплив на об'єкт управління. Державне регулювання міграції має ґрунтуватися здебільшого на соціологічному аналізі, в результаті якого повинно виникнути чітке уявлення про якісний стан міграційних потоків. Це передбачає знання суб'єктом державного регулювання структури міграційного потоку, основних соціальних груп, що його утворюють, мотивації мігрантів та груп, а також їх цінностей, потреб, інтересів, професійних параметрів учасників міграцій. Якісний аналіз дає змогу виділити серед мігрантів тих, чиє переселення може становити найбільший інтерес для країни та її регіонів. Правда, попередньо необхідно з'ясувати, які мігранти потенційно найбільш корисні в плані соціально-економічного розвитку держави та її регіонів. Іншим важливим

інформаційним моментом є уявлення про соціально-економічні умови, що приваблюють певні категорії мігрантів.

Дослідження питання міграційної політики ЄС показує, що міграційна політика європейських країн має враховувати усі важливі суспільні, політичні, культурні та етнічні цінності, регулювання міграційних процесів європейських країн повинно відбуватись комплексно, адже неврегульованість зазначеного питання приводить до загострення міжетнічних та соціальних проблем. Слід зазначити що інтеграція мігрантів повинна відбуватись поетапно, країна що приймає повинна допомагати біженцям та мігрантам вивчати мови та адаптуватись до культури, відкривати легальний доступ до ринків праці, давати можливість отримати освіту та користуватися системою охорони здоров'я, забезпечити від випадків дискримінації. Зі свого боку, іммігранти зобов'язані бути зацікавленими інтегруватися у європейське суспільство, поважати його культуру і традиції. Сьогодні ми спостерігаємо значне зростання масштабів міграції, яке пов'язане із загостренням політичної ситуації в світі, сформувалися її нові види, змінився характер, у зв'язку з міжетнічними непорозуміннями міграція перетворилася у гостро конфліктне явище. Соціокультурні зміни, що створюються процесами імміграції, релігійними і етнічними конфліктами змушують суспільство знаходити найприйнятніші варіанти міжнаціональної співробітництва.

Результатом сьогоднішнього незадоволення громадян є наявність заборгованості по заробітній платі та й сам рівень заробітної плати, низький рівень соціальної захищеності людей, великий розрив між наявністю робочих місць та кількістю випускників ВНЗ що призвело в Україні до сучасної хвилі міграції. Зазначені процеси стали наслідком щорічного збільшення кількості мігрантів, і, на даний час ми можемо спостерігати як за кордон у пошуках роботи і кращого життя виїжджає усе більша кількість кваліфікованих працівників. Така ситуація в Україні призводить до значних втрат трудового потенціалу. Кожного року чисельність українських мігрантів збільшується,

країна втрачає сотні талановитих людей, які б могли залишити для економічного розвитку своєї країни частину своєї праці. Проблема також полягає в тому, що статистика щодо реальної кількості українських громадян, які працюють за кордоном в Україні не ведеться. Це викривляє цілісну картину еміграційних процесів в Україні, робить неможливим їх ефективне регулювання і потребує приділення більшої уваги уряду до цієї проблеми.

Здійснюючи постійний моніторинг якісних параметрів міграційних процесів, держава може й повинна впливати на структуру потоку мігрантів, підтримуючи переселення представників певних категорій населення. Заборонні заходи можуть використовуватися тільки як протидія порушникам міграційного законодавства. Селективна міграційна політика не повинна порушувати механізми самоорганізації міграційних процесів, надаючи змогу державі забезпечувати свої соціально-економічні інтереси. Ці інтереси спрямовані, насамперед, на підвищення якості життя населення країни.

Нажаль, негативні наслідки для нашої держави та економіки несуть сучасні міграційні процеси, а саме – виникнення тенденції економічного спаду, значна втрата кваліфікованих працівників, погіршення демографічної ситуації. Для припинення негативних наслідків щодо скорочення трудової міграції держава повинна розробити дієвий механізм та якнайшвидше запровадити його у життя. Згідно з останніми дослідженням, все більшу частку українських мігрантів, складають солоді люди які зазвичай, володіють іноземними мовами й добре освічені. Пошук кращих умов для життя і праці вони називають головною причиною міграції.

СПИСОК ОПУБЛІКОВАНИХ ПРАЦЬ ЗА ТЕМОЮ

1. Шевченко Д.В. Міграційні процеси в Україні: проблеми, причини та наслідки для держави / С.М. Верба, Д.В. Шевченко // Публічне управління та регіональний розвиток. – № 3. 2019. – С. –

Режим доступу: <https://pard.mk.ua/index.php/journal/article/view/74>

АНОТАЦІЯ

Будь-який міграційний рух відбувається під дією комплексу складових. Вони залежать від об'єктивних та суб'єктивних чинників. Революційні зміни в галузях економіки, зв'язку та транспорту, а також безмежні можливості обміну інформацією сприяли активізації міграційних процесів. Сьогодні будь-який громадянин може легко дізнатися не лише про можливості виїздів за кордон, але ж і без проблем повернутися та підтримувати зв'язки з сім'ями, що залишилися на батьківщині. Завдяки зазначених зрушень помічається значна диверсифікація міграційних процесів. Традиційні міграції з ціллю постійного проживання за кордоном стають майже не актуальними, замість цього, зростає привабливість тимчасової міграції з подальшим поверненням на батьківщину.

Для належного державного управління міграційними процесами необхідна оперативна та точна інформація про структуру міграційних потоків, без якої неможливо оцінити вплив міграції на розвиток держави, інтенсивність та обсяги переміщень населення, спрогнозувати перспективні заходи на майбутнє, розробити управлінські заходи та визначити кількість коштів необхідних для реалізації зазначених заходів. Недарма впровадження механізмів моніторингу міграційних потоків, забезпечення достовірних даних про рух міграційних процесів, а також створення органів які б відповідали за збирання та аналіз достовірних даних про обсяги і потоки міграції є однією з вимог Плану дій по лібералізації візового режиму, наданому Європейським Союзом Україні, де удосконалення міграційної політики та менеджменту займає вагоме місце.

Те, що пріоритети в галузі міграційних процесів віддаються національним державам є характерною відзнакою їх регулювання. При розробці комплексу заходів, що регулюють процеси зовнішню трудову міграцію, повинні дотримуватися певні правові норми і стандарти, які закріплені в документах міжнародних організацій.

Ключові слова: еміграція, імміграція, міграція, мігранти, міграційні процеси, міграційна політика, міграційні потоки, трудова міграція.

ANNOTATION

Any migration movement is under the influence of a complex of components. They depend on objective and subjective factors. Revolutionary changes in the fields of economy, communications and transport, as well as endless possibilities of information exchange, facilitated the intensification of migration processes. Today, every citizen can easily learn not only about the possibilities of traveling abroad, but also without any problems to return and maintain connections with the families left in their homeland. Due to these changes significant diversification of migration processes is observed. Traditional migrations for the purpose of permanent residence abroad become almost unimportant; instead, the attractiveness of temporary migration increases with subsequent return to their homeland.

Proper migration management requires accurate and prompt information on the volumes and intensity of population movements, the structure of migratory flows, without which it is impossible to estimate the impact of migration on the state's development, to predict prospects for the future, to develop management measures and to determine the amount of funds necessary for their implementation. It is not in vain to introduce a mechanism for monitoring migration flows, providing reliable data on migration, as well as establishing bodies responsible for collecting and analyzing data on volumes and flows of migration is one of the requirements of the Visa Liberalization Action Plan provided to Ukraine EU, among which the tasks of improvement of migration management takes a prominent place.

A characteristic feature of the regulation of migration flows is that priorities in this area are given to national states. The latter, however, when developing a set of measures regulating the processes of external labor migration, must adhere to certain legal norms and standards, enshrined in documents of

international organizations

Key words: emigration, immigration, migration, migrants, migration processes, migration policy, migration flows, labor migration.